GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 67. Sâmbătă 23 Martie (4 Aprilie) 1885.

Nou abonamentŭ
la
„Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1 Aprilie st. v. 1885 se începe **unŭ nou abonamentŭ,** la care invitămŭ pe onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ **3 fl.**
„ șese „ **6** „
„ unŭ anŭ **12** „

Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ **9 francĭ** } în aurŭ séu în hârtiă cu adausulŭ agiului.
„ șése „ **18** „
„ unŭ anŭ **36** „

Rugămŭ pe domnii abonențĭ, ca sĕ binevoiască a-șĭ reînoi de cu vreme abonamentulŭ, ca sĕ nu se întrerupă espedițiunea ḍiarului.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“

Brașovŭ, 22 Martie (3 Aprilie) 1885.

Relațiunile dintre cercurile oficiale din capitala statului ungarŭ și din capitala regatului românŭ s'au încordatŭ astfelŭ, încâtŭ silițĭ suntemŭ de-a-le analisa și pune în vederea cititorilorŭ noștri.

Nu s'au împlinitŭ încă patru-spreḍece ḍile de când organulŭ autorisatŭ maghiarŭ „Pesti Naplo“, vorbindŭ de călĕtoria principelui moștenitorŭ, archiducelui Rudolf, în peninsula balcanică, a declaratŭ într'unŭ modŭ categoricŭ, că *„în valea Dunării rivalulŭ actualŭ alŭ regatului maghiarŭ este regatulŭ românŭ.“*

Cu alte cuvinte: piedeca aspirațiunilorŭ maghiare de-a face o țéră ungurâscă dela Leita și până în Marea négră este Statulŭ românŭ, pe care Ungurii datorĭ suntŭ a'lŭ slăbi pe tóte căile și prin tóte mijlócele, spre a-șĭ asigura perfecta lorŭ dominațiune în porțile Orientului.

Acéstă declarațiune, venită din partea unui ḍiarŭ maghiarŭ atâtŭ de acreditat ca „Pesti Naplo,“ a făcutŭ precum se vede, pe publiciștii românĭ, în frunte cu bĕtrênulŭ organŭ „Românulŭ“ din Bucurescĭ, de a se interesa mai de aprópe și de-a, fi mai cu multă băgare de sémă în privința lucrurilorŭ, ce se petrecŭ în Budapesta cu privire la România.

Ḍiaristica, acéstă sentinelă neadormită, a cărei servicii neobosite din nenorocire numai noi Românii nu le scimŭ încă pe deplinŭ apreția, s'a pusŭ la pândă și cu ochii ei cei agerĭ a zăritŭ prin céța, ce adese acopere vatra Dâmboviții, mișcările cercurilorŭ oficiale din Budapesta în ceeace privesce afacerile interne ale României.

La ântêia mișcare ce s'a făcutŭ de unele cercurĭ influente din Budapesta, carĭ au intervenitŭ pe sub mână la pontificele din Roma, ca în scaunulŭ devenitŭ vacantŭ alŭ Archiepiscopiei catolice în Bucurescĭ, în loculŭ rĕposatului monseniore Paoli, sĕ fie numitŭ episcopulŭ Ronay, susținutŭ pe față și de marele organŭ maghiarŭ „Pesti Naplo“, ḍiaristica de pe țĕrmii Dâmboviții a datŭ alarmă pentru a respinge orĭ ce amestecŭ în afacerile interne ale României.

„Fremdenblatt“ și „Agenția Havas“, țĕnêndŭ sémă de fierberea generală s'au grăbitŭ sĕ desmintă svonulŭ, dér publiculŭ, între care chiar și credincioșii catolicĭ, nu s'a mulcomitŭ și astfelŭ pentru liniștirea sufletelorŭ indignate a trebuitŭ ca cercurile oficiale sĕ intervină la Roma, pentru a arăta, că numirea episcopului Ronay, ca archiepiscopŭ la Bucurescĭ, nu este oportună.

Bărbații politicĭ românĭ, adăpațĭ din isvórele culturei țĕrilorŭ civilisate europene, au învĕțatŭ și s'au deprinsŭ a respectá față cu ori-ce țéră și cu ori-ce națiune, fie mică séu mare, cuviințele dreptului internaționalŭ, de a nu se amesteca acolo unde nu le fierbe óla.

Totŭ în acéstă direcțiune politică s'a întocmitŭ și esposițiunea din Budapesta cu privire la țéra românéscă.

Pentru ca unŭ Statŭ independentŭ sĕ fiă oficialŭ representatŭ la o esposițiune internațională, trebue sĕ se respecteze regulele ce s'au adoptatŭ în acéstă privință de tóte statele.

Peste tóte aceste regule însĕ cei din Budapesta au trecutŭ cu buretele și, fără de-a precisa și stabili cu cei din Bucurescĭ condițiunile de participare, au espusŭ într'unŭ „pavilionŭ orientalŭ“ produse de proveninţă română sub titlulŭ oficialŭ de „România.“

Acéstă necorectitudine a provocatŭ în pressa română mare indignațiune și a făcutŭ, ca cercurile oficiale din Bucurescĭ sĕ notifice cercurilorŭ oficiale din Budapesta, că România nu e representată la esposițiune.

Écă o a doua rivalitate, décă rivalitate mai póte fi și aceea când cineva e representatŭ fără scirea și voia lui la o întreprindere, cu care n'are nicĭ în clinŭ, nicĭ în mânecă.

Aceste întêmplărĭ, deși la aparință puținŭ însemnate, indică de ajunsŭ încordarea ce esistă în relațiunile dintre statulŭ ungarŭ și românŭ.

Supĕrărĭ unguresci.

Cu multă înverșunare vorbescŭ ḍiarele maghiare despre resoluțiunea congregațiunei Sibiene. »E mai bine,» scrie „Magyar Palgár,» sĕ punemŭ acéstă mânjitură ad acta fără multe observărĭ. Resoluțiunea e o impertinență ce nu se póte băga în sémă». — „Kolozsvári Közlöny» ḍice, că idea înființărei acestei reuniunĭ a făcutŭ unŭ mare serviciu Ungurilorŭ prin aceea, că »au datŭ prilejŭ sĕ se esprime sentimentele nutrite în taină, s'a scosŭ epurele din „tufă.« De la dualismŭ, acesta e celŭ dintêiŭ casŭ, în care naționalitățile unindu-se cu »Gazeta« socotescŭ mișcarea nóstră de conservare ca o «conjurațiune». Cunóscă acésta Maghiarii de dincolo de Muntele craiului și deștepte-se pentru mântuirea nóstră! Ce n'amŭ făcutŭ o miă de anĭ, trebue sĕ facemŭ acum de odată! Departe sĕ fiă de noi — continuă »K. K.»— a provoca greutățĭ și cestiunĭ, a cărorŭ resoluțiune nu e problema păcei și numai prin ascuțișulŭ sábiei se póte face. De aceea sĕ ne purtămŭ așa, ca Românii și Sasii sĕ ḍică odată: Lucră bine Maghiarii ăștia. Ei ferescŭ guvernulŭ de atacurile ce le-amŭ puté face asupra lui; iau asupră-le ce alte guverne suntŭ silite sĕ facă singure d. e. ca Rusia, care mai deunĕḍĭ a declaratŭ, că douĕ districte marĭ polonese rusifică brevi manu. Și apoi nicĭ că voescŭ ei sĕ ne desnaționaliseze; ei îșĭ păzescŭ numai ce 'i alŭ lorŭ» ...

Lui »Ellenzék« îi e de lipsă »răbdarea lui Christosŭ,« ca sĕ nu isbucnéscă în vorbe stigmatisătóre, față cu purtarea Românilorŭ și Sașilorŭ din Sibiiu; e o minciună, că activitatea reuniunei din Clușiu are de scopŭ sĕ știrbéscă drepturile naționalităților nemaghiare. Dumneḍeule! esclamă elŭ, dér nu mai ai fulgere sĕ lovescĭ pe astfelŭ de nevrednicĭ clevetitorĭ? Iată, Statulŭ ungarŭ sprijinesce mii, dér mii de scóle poporale și de altŭ felŭ cu limba de instrucțiune nemaghiară, publică legile în fiecare limbă din patriă, fiecare rênduială hotărîtă pentru poporŭ i se face cunoscută fiecărei naționalitățĭ în limba sa, la sute și sute de oficiurĭ comunale și comitatense au o administrațiă curatŭ nemaghiară. Și totușĭ îndrăsnescŭ aceștĭ ómenĭ sĕ mință, că »desvoltarea națională le e împedecată ...«

Impertinența și obrăsnicia ḍiarelorŭ unguresci au trecutŭ orĭce margine. Arate-ne foile unguresci măcarŭ o școlă curatŭ nemaghiară subvenționată de statŭ; arate-ne că adĭ mai publică statulŭ hotărîrile și dispositiunile ce le ia în tóte limbile sale; arate-ne câte oficiurĭ comunale și comitatense au administrațiă curatŭ nemaghiară; arate-ne în fine, că desvoltarea culturală și națională nu ne este neîmpedecată, dacă nu mai au nerușinarea sĕ susțină că neaprobarea statutelorŭ reuniunei femeilorŭ române din Sătmarŭ nu e o pedecă. Ne amenință foile unguresci cu sabiă și cu cnutulŭ: le declarămŭ că 'i ținemŭ capabilĭ de astfelŭ de fapte și negreșitŭ, că milenarulŭ trebue încheiatŭ cu fapte »eroice.«

SCIRILE ḌILEI.

Prin circularulŭ Nr. 1733 Pres., Inaltŭ P. Sa mitropolitulŭ Mironŭ convócă și declară de convocatŭ sinodulŭ ordinarŭ alŭ archidiecesei transilvane pe Dumineca Tomei, adică pe 31 Martiu st. v. la 9 ore a. m.

—0—

Resoluțiunea congregațiunei sibiene a scosŭ din pepenĭ pe »Pesti Napló« și pe »Nemzet.« Numitele ḍiare îșĭ varsă mânia în amare atacurĭ mai cu sémă celŭ dintêiu. Suntŭ de părere ḍiarele maghiare, că resoluțiunea este o demonstrare pentru »Schulverein-ulŭ« germanŭ. „Pesti Napló« o numesce o nerușinare, o impertinență săséscă și menință pe Sașĭ că le-o va plătí îndĕrĕtŭ. De altă parte unŭ corespondentŭ din Sibiiu alŭ lui „Kolozsvári Közlöny« încă e voinicŭ în critica resoluțiunei ḍicêndŭ, că ea va ridica viscole în pressa unguréscă și fiecare șirŭ alŭ ei va produce amărăciune la jurisdicțiunile »patriotice.« — Mai mare nerușinare și impertinență nu póte sĕ fiă decâtŭ aceste amenințărĭ ale foilorŭ unguresci.

—0—

Pentru ocolulŭ tribunalului din Zilău s'a escrisŭ concursŭ pentru postulŭ de interpretŭ de limba maghiară, română și germană.

—0—

Adunarea generală a municipiului Têrgu-Mureșului a decisŭ a ajuta scopurile reuniunii de maghiarisare din Clușiu, contribuindŭ cu suma de 500 fl. Profesorii universitari Valyi și Jenei au fostŭ numițĭ representanțĭ ai municipiului la adunarea de constituire, ce se va ținé în 12 Aprilie la Clușiu.

—0—

Asupra averei lui Nicolau Marinovicĭ din Reginulŭ săsescŭ s'a deschisŭ concursŭ.

—0—

Têrgulŭ de țéră în Viștea inferióră, comit. Făgărașului, se va ținé în anulŭ acesta la 7 Aprilie în locŭ de 4 Aprilie.

—0—

Piesa »Cruciații« de Niels W. Gade a fostŭ esecutată de „Reuniunea română de cântărĭ« din Sibiiu, care se află sub conducerea d-lui prof. G. Dima. Cu acompaniarea de piano a binevoitŭ a se însărcina d-lŭ advocatŭ Friedsmann. Sarcina cea mai mare a căḍutŭ pe soliștĭ. D-na Agnes Brote ca Armida, (mezzo-sopranŭ) d-lŭ C. Bărcănescu ca Rinaldo (tenorŭ) și d. Isaia Popa ca Petru Eremitulŭ (basso) au seceratŭ aplausele tuturorŭ. Sibienii potŭ fi mândri că posedŭ unŭ corŭ așa de bine deprinsŭ, nisce puterĭ atâtŭ de însemnate și cu deosebire, că au în mijloculŭ lorŭ pe d. prof. G. Dima.

—0—

In tractulŭ Treiscaunelorŭ s'a alesŭ și confirmatŭ de protopresbiterŭ d-lŭ Dimitrie Coltofeanu, care până acum a fostŭ administratorŭ parochialŭ în Brețcu. — Dorimŭ ca noulŭ protopopŭ sĕ ridice vaḍa tractului, promovândŭ instrucția la poporulŭ ce li s'a încredințatŭ și avêndŭ totdéuna în vedere interesele românescĭ.

—0—

»Pester Lloyd« din 31 Martie n., vorbindŭ despre creditulŭ de 35 si 21 de milióne votatŭ de camerile României pentru facerea unui podŭ peste Dunăre la Cernavoda și reconstruirea portului dela Constanța, se esprimă astfelŭ: »Cu acéstă decisiune parlamentară s'a făcutŭ pasulŭ celŭ mai importantŭ spre realisarea unui

proiectŭ, ce în timpulŭ din urmă a fostŭ cu totulŭ datŭ la o parte în urma sterilelorŭ lupte parlamentare, spre realisarea unui proiectŭ, care nu trebue privitŭ numai ca condiţiunea cea mai cardinală a rentabilităţii căilorŭ ferate române, ci chiar şi ca cestiune vitală a esportului transmarinŭ de cereale române. Afară de acésta trebue sĕ mai intonămŭ cu deosebire, că prin clădirea liniei Bucurescĭ-Fetescĭ şi prin construirea podului preste Dunăre la Cernovada se întemeéză o linià de comunicaţiune universală din inima Europei preste Ungaria, Transilvania şi România la Marea-négră, care linià cu privire la comunicaţiunea cu Levantu, numai atuncia va puté face concurenţă drumurilorŭ de ferŭ orientale, ce au sĕ ducă preste Stambulŭ şi Salonicŭ, când în loculŭ juncţiunei de căi ferate române-transilvane preste Predélŭ, care juncţiune e nedestoinică, se va afla altă trecătóre preste Carpaţĭ mai comódă şi mai sigură.«

—0—

Graniţele s'au deschisŭ esportului de porcĭ din România, cu condiţiune ca porcii sĕ fie cercetaţĭ de medicii veterinarĭ atâtŭ în România câtŭ şi în Ungaria.

—0—

Guvernulŭ românŭ a refusatŭ orice participare la esposiţia din Pesta, din causă că procedarea Ungurilorŭ faţă cu România a fostŭ necorectă.

—0—

Organulŭ jidano-germanŭ din Viena »Neues-Wiener-Tagblatt« scrie cu privire la participarea României ca statŭ la esposiţiunea din Budapeşta cam următórele: Guvernulŭ românŭ a rĕspunsŭ la invitarea guvernului unguresců de a participa ca statŭ la esposiţiunea, ce se va deschide în Maiu a. c. în capitala ungară, negativŭ şi într'unŭ modŭ tocma aşa de curtenitorŭ ca şi decidĕtorŭ, fără a arĕta motive esenţiale, carĭ aŭ provocatŭ acéstă mĕsură. Acuma, pentru ca sĕ nu fiă eliminată România din catalogulŭ esposiţiunii, guvernul unguresců trimese la Bucurescĭ pe directorulŭ supremŭ alŭ vămurilorŭ Turoczy şi pe concipistulŭ ministerialŭ baromulŭ Schell dela ministeriulŭ de comerciu, ca sĕ cumpere de acolo obiecte de industriă şi de altfelŭ pe spesele guvernului unguresců, pentru ca sĕ fiă espuse în pavilionulŭ român". — La acestea observă organulŭ jidano-maghiaro-germanŭ »Budapester-Tagblatt« următórele: »Noi credemŭ, că guvernulŭ ar fi pututŭ plasá cu multŭ mai bine în Ungaria banii, ce-i întrebuinţéză la cumpĕrarea de obiecte românescĭ de esposiţiune. Unŭ statŭ nu trebue sĕ sufere o astfelŭ de tractare din partea nicĭ-unui guvern precum s'a întêmplatŭ guvernului unguresců — cu atâta mai puţinŭ însă din partea celui românescŭ.«

—0—

Guvernulŭ românŭ a fostŭ informatŭ de papa că archiepiscopŭ în loculŭ rĕposatului Mgr. Ignaţiu Paoli s'a numitŭ episcopulŭ din Bucurescĭ Mgr. Palma, fostŭ secretarŭ până acum alŭ Mgr. Paoli. Mgr. Palma e de origine italiană şi aparţine unei familii princiare din Roma.

—0—

Alŭ doilea congresŭ alŭ corpului didacticŭ din România s'a întrunitŭ în 18 Martiu în Iaşĭ. Sala teatrului era plină de peste 300 de învĕţătorĭ, institutorĭ şi profesorĭ. Ca presidentŭ alŭ congresului se proclamă d. M. Culianŭ, rectorulŭ universităţii din Iaşĭ, care deschise desbaterile printr'unŭ discursŭ arĕtândŭ rolulŭ şi însemnătatea acestorŭ întrunirĭ faţă cu progresulŭ învĕţămêntului. Secretarulŭ congresului dl. C. Dobrescu cetì raportulŭ generalŭ, în care resumă tóte opiniunile desvoltate în cele 22 de memorii trămise congresului Profesorulŭ de facultate d. Cobâlcescu propuse înfiinţarea unui ḑiarŭ didacticŭ, care se primì în unanimitate.

—0—

In Petersburg a apărutŭ o broşură, ce susţine că activitatea Angliei în Asia e destructivă, că numai Rusia are misiunea şi prin urmare şi dreptulŭ, sĕ se afirme ca purtătóre a civilisaţiunei în Asia, că ea trebue sĕ alunge pe Englezĭ şi decă guvernulŭ rusŭ se opune la acésta, sĕ îngrijéscă poporulŭ rusŭ de realisarea acestei idei...

Resoluţiunea
representanţei comitatului Sibiu în afacerea reuniunei de maghiarisare.

(Urmare).

Cu totulŭ altmintrelea sună promisiunile, care au fostŭ legate în modŭ sĕrbătoreecŭ de uniunea Ardealului cu Ungaria în dieta Transilvaniei ţinută în anulŭ 1865/6 la Cluşiu. In acéstă dietă domnea unanimitate relativŭ la aceea, că pretensiunile naţionale ale Saşilorŭ şi Românilorŭ cu privire »la limbă" trebue respectate. Nicĭ unŭ vorbitorŭ nu a trădatŭ atuncĭ nicĭ pe departe tendenţe de maghiarisare. Nu s'a aflatŭ atuncĭ nicĭ între Saşĭ nicĭ între Românĭ nimenĭ, care sĕ fi renunţatŭ dela pretensiunile naţionale. Acésta o dovedescŭ chiar şi declaraţiunile făcute de o fracţiune fórte mică a Românilorŭ (deputatulŭ Iosifŭ Hoszu) şi de o fracţiune a Saşilorŭ (de cătră deputaţii Samuel de Löwenthal, Iuliu de Brennerberg, Francisc de Brennerberg, Fridric Wächter, Mauriciu Conrad), carĭ declaraţiunĭ s'au recomandatŭ de cătră dieta din Cluşiu prin adresa din 18 Decemvre 1865.

Acésta se dovedesce şi din preaînaltulŭ rescriptŭ dela 25 Decemvre adresatŭ dietei: „Uniunea definitivă a ambelorŭ ţĕrĭ, ce Noi o putemŭ realisá numai pe basa raporturilorŭ regulate ale dreptului publicŭ alŭ ţĕrilorŭ corónei ungare între sine şi faţă cu imperiulŭ, Noi afară de acésta o facemŭ pendentă dela respectarea necesară a intereselorŭ speciale ale Marelui Nostru Principatŭ Transilvania şi dela garantarea pretensiunilorŭ de dreptŭ recunoscute şi de Noi ale diferitelorŭ naţionalităţĭ şi confesiunĭ dela regularea potrivită a cestiunilorŭ administrative ale acestei ţĕrĭ."

Acésta o dovedescŭ apoi cuvintele finale, pe care le-a adresatŭ Excelenţa Sa presidentulŭ dietei ardelene bar. Francisc Kemény la 9 Ianuariu 1866 dietei ardelene din Cluşiu:

»Anevoiă va fi în patria nóstră vre-unŭ cetăţénŭ nepreocupatŭ, şi cu atâtŭ mai puţinŭ se póte aflá vre-unŭ membru alŭ acestei onorate adunărĭ, care ar avé intenţia de a îngreuná opulŭ salutarŭ alŭ uniunii nóstre prin pretensiunĭ exagerate séu de a trece preste marginile disposiţiunilorŭ articolilorŭ I şi VII de lege din 1848 şi preste instituţiunile, ce s'au desvoltatŭ din raportele proprii ale Ardealului, de a impedecá uniunea, care de mai multŭ decâtŭ de 300 de anĭ s'a prefăcutŭ cu străbunele nóstre datinĭ în carnea şi sângele nostru, de a o nimicì deodată séu de a nu împlinì dorinţele diferitelorŭ naţiunĭ ale patriei ce se împacŭ cu uniunea amândororŭ ţĕrilorŭ.

»Dacă naţiunea săsésca, dintre care o parte considerabilă s'a pronunţatŭ deja pentru uniune, va cumpĕnì acésta, atunci dênsa nu póte privì în aceea pentru sine o scădere, dacă se supune protecţiunii imediate a corónei unguresci şi dacă judecă nepreocupată asupra posiţiei sale, în acestŭ casŭ nu póte avé nicĭ o causă de îngrijire, deórece municipiulŭ ei rĕmâne şi prelângă uniune intactŭ; ba încă prin aceea, că drepturile ei vorŭ fi sprigìnite de tótă Ungaria, va vedé reînoindu-se aceea strălucită epocă a istoriei sale, care cade în timpulŭ de mai înainte de separare — sub regii unguresci, din care timpŭ se tragŭ privilegiile ei cele mai frumóse şi basele cele mai solide ale bunăstării sale cetăţenescĭ.

»Acei Românĭ, carĭ au óre-carĭ nedumerirĭ faţă cu uniunea patriei nóstre se vorŭ linişti îndată ce vorŭ cugetá, că se vorŭ unì cu conaţionalii şi conreligionarii lorŭ din Ungaria prin ceea ce garanţa pentru puterea şi bunăstarea lorŭ cetăţénéscă se va întărì, dacă vorŭ considerá câtŭ de liberală e constituţiunea Ungariei şi câtŭ de favoritóre pentru popóre şi de care vorŭ avé parte egală apoi numai decâtŭ şi dênşii dimpreună cu celelalte naţiunĭ ale patriei nóstre, şi dacă vorŭ considerá, că drepturile constituţionale suntŭ garantate şi apĕrate acolo de unŭ poporŭ, care e maturŭ politicesce, care are unŭ trecutŭ istoricŭ şi e chematŭ pentru unŭ viitorŭ şi mai strălucitŭ, — se vorŭ linişti cu atâtŭ mai vĕrtosŭ, când câtŭ naţiunea română e unită în modŭ confesionalŭ cu coreligionarii sĕi ce locuescŭ în Ungaria, care unire n'au privit'o de dăunăciósă şi au primit'o decĭ cu bucurie şi de bună voie.

»In urma încuviinţării prea graţióse a Maiestăţii Sale, primită cu sentimente de recunoscinţă, representanţii şi regaliştii ardelenĭ vorŭ intrá în dieta comună pentru a desbate asupra punctelorŭ singuratice ale uniunii împreună cu fiii patriotici din ţéra surori, pentru a desbate asupra cestiunilorŭ mărețe ce le-a presentatŭ Maiestatea Sa Regele nostru în vorbirea de deschidere a dietei regnicolare a ţĕrii surore.«

Presentulŭ stă în unŭ contrastŭ drasticŭ cu promisiunile, dintre care nicĭ una nu s'a împlinitŭ şi fiecare e întórsă în contrarulŭ!

Astăḑĭ, locuitorii germanĭ şi românĭ ai Ardélului jignițĭ în simţemintele lorŭ cele mai sacre, plinĭ de o amarnică îngrijire pentru viitorulŭ lorŭ naţionalŭ şi lipsiţĭ de scutulŭ publicŭ în contra desconsiderării naţionalităţii lorŭ, desconsiderare exprimată şi în nisuinţele de maghiarisare ale aşa numitei »Reuniunĭ de cultură maghiare« făţişŭ îndreptate în contra lorŭ, vĕdŭ cu mâhnire, câtŭ de înapoiată este situaţiunea lorŭ faţă cu pretensiunea ce ambasadorulŭ austro-unguresců, contele Franciscŭ Zichy, a susţinutŭ cu tótă greutatea puterii monarchiei nóstre în favorulŭ cetăţenilorŭ unuĭ statŭ streinŭ, pretinḑêndŭ pentru locuitorii de neamŭ neturcescŭ usulŭ limbii lorŭ egalŭ îndreptăţitŭ cu idiomulŭ turcescŭ la tribunalŭ şi în administraţie — »usage de langue du pays dans les tribunaux et l'administration également avec le turc« (conformŭ protocolului conferenţei din Constantinopolŭ dela 15 Ianuarie 1877.)

Prin urmare adunarea generală a comitatului Sibiu declară:

1. Representanţa comitatensă regretă înfiinţarea „Reuniunii de cultură maghiară ardelene« din Clujŭ şi activitatea celorlalte reuniunĭ de acestŭ soiu din Ungaria, fiind-că ele urmărescŭ tendenţa de a suprimá drepturile cetăţenilorŭ nemaghiarĭ ai ţĕrii chiar mai multŭ decâtŭ până la asprime şi stau în contraḑicere cu asigurările făcute în dieta ţĕrii dela 1861 şi 1866 şi cu articolulŭ de lege XLIV din 1868 »Despre egala îndreptăţire a naţionalităţilorŭ,« care, — abstracţie făcêndŭ dela asprirea lui prin legile ulteriore şi dela violările lui din partea executivii — însuşĭ împedecă desvoltarea naţionalităţilorŭ nemaghiare.

2. Representanţa comitatului acestuia consideră recercarea de a sprigìnì activitatea acestorŭ reuniunĭ ca o

FOILETONŬ.
Martirii Crucii din ambele Dacii.

(Urmare).

Şi trecând Mercurie prin taberile barbarilorŭ până la celŭ mai mare alŭ lorŭ l'au ucisŭ cu sabia pe elŭ, şi împreună cu dênsulŭ atâţĭ barbarĭ au omorîtŭ, încâtŭ se lipise mâna lui de mânunchiulŭ săbiei, plină de sânge; aşa au fostŭ biruiţĭ şi alungaţĭ barbarii de cătră Romanĭ; éră pe Mercurie pentru vitejia lui cea mare l'a chematŭ la sineşĭ Decie, cinstindu-lŭ pe elŭ cu marĭ darurĭ şi l'a pusŭ pe dênsulŭ Voevodŭ (Duce) peste tóte oştile din Dacia. Pe la anulŭ 250 Goţii încurseră cu mare furiă în Dacia; însĕ Decie nesuferindŭ pe barbarĭ în Dacia lui Traianŭ, care era pórta imperiului romanŭ, ordonă ca sĕ se adune mai multe legióne în Ponoria, loculŭ sĕu natalŭ, şi înaintândŭ de aicĭ spre barbarĭ, începŭ cu ei unŭ resbelŭ fórte sângerosŭ; póte că totŭ acuma sĕ ridică asaltulŭ cetăţii Nicopolis împresurată de barbarĭ. Decie înfrânse pe Goţĭ şi de astădată şi rĕmase aicĭ spre a-şĭ întinde operaţiunile sale militare mai departe

Martira Drossida.

(98—106)

Pe la anulŭ o sută după Christosŭ, în timpulŭ împĕratului Traianŭ creştinismulŭ se întinsese fórte multŭ în Roma; misionarii secreţĭ ai bisericii creştine de aicĭ făceau marĭ progrese în propagarea creştinismului. Mai multe familii ilustre dintre patricii Romei (precum fraţii Faustŭ, Faustinianŭ şi Clementŭ carĭ erau fii ai lui Faustŭ şi ai Matidei, şi anume Faustŭ şi Faustinianŭ erau gemenĭ, éră Clementŭ era fratele celŭ mai micŭ.) Tatălŭ lorŭ Faustŭ era vĕrŭ cu cesarulŭ Tiberie şi muma lorŭ Matidia, nepóta lui Octaviauŭ Cesarulŭ; era dară din familie împĕrătéscă şi din cele mai bogate din Roma. Aceştia îmbarcându-se din reşedinţa romană cu fii lorŭ pentru Atena, fură aruncaţĭ de tempestate pe ţĕrmurii Asiei. De aicĭ ei visitară Palestina, unde şeḑură mai multŭ timpŭ; se iniţiară de cătră sf. apostolŭ Petru în misteriile religiunii creştine şi se botezară toţĭ de acestŭ apostolŭ. Astfelŭ prin mijlocirea acestei familii creştinismulŭ îşĭ luă repede unŭ sborŭ mare în imperiulŭ romanŭ grăbindŭ póte cu unŭ secolŭ triumfulŭ crucii. Casa acestui Faustŭ devenì celŭ dintêiu asilŭ alŭ apostolilorŭ şi alŭ celorlalţĭ creştinĭ din Roma. Dintre fii acestuia numai junele Clementŭ ajută pe sântulŭ Petru în propagarea Evangeliei şi se sfinţì de acestŭ apostolŭ ca Episcopŭ, care după mórtea apostolului trebuia sĕ rămână Episcopŭ în Roma; éră dintre femei, Domnilla, logodnica lui Marcu Aurelie filosofulŭ şi nepóta lui Clementŭ, cu mai multe patriciene erau înrolate în corpulŭ creştinilorŭ de aicĭ; doctrina lui Christŭ atrase la sine inimile mai multorŭ junĭ romanĭ, ea pătrunse chiar şi în camerile imperiale, prin mijlocirea Domnillei, care ca amică intimă a Plotinei (consórta lui Traianŭ) avea liberă intrare în cabinetulŭ acestei împĕrătese. Domnilla iniţià pre Drossida în misteriile creştinismului şi adeseorĭ Drossida era visitată pentru catichisarea în noua religiune de alte cincĭ patriciene june consângene cu Domnilla. Fiica lui Traianŭ, pĕtrunsă de morala evangelică, fù botezată într'ascunsŭ de vicariulŭ st. Petru, Clementŭ I., şi intră şi dênsa în societatea familiilorŭ creştine din Roma. Acéstă societate avea de ţintă a cercetá pe sfinţii din închisorĭ, a înmormêntá sfintele lorŭ cadavre, a propagá evangelia şi a contribuì la susţinerea bisericii creştine. Adeseorĭ Drossida prin aurulŭ sĕu îndulcea sórtea mai multorŭ creştinĭ din Roma, mângâindŭ pe cei prigoniţĭ. In contra voinţii sale ea fù logodită de părinţĭ după Adrianŭ, adoptatŭ de Traianŭ ca succesorŭ la tronulŭ imperiului; cu tóte astea Drossida nu putea suferì de consórte pe unŭ astfelŭ de omŭ, nepotrivitŭ cu dênsa şi la religiune şi la sentimentŭ şi la caracterŭ. Ce asemĕnare între secolulŭ ântêiu alŭ creştinismului şi între secululŭ alŭ nouĕspreḑecelea în care ne aflămŭ! (Va urmă)

presupunere despre abusŭ de putere şi autoritate şi ca menită a vĕtămă în modulŭ celŭ mai greu administraţiunea şi a o aduce în contradicere duşmănósă cu maioritatea locuitorilorŭ ţĕrii.

Sibiiu, 28 Martie 1885.

Adunarea generală a comitatului Sibiiu.

*

Adunarea generală extraordinară a comitatului Sibiiu, ţinută la 28 Martie n., în care s'a desbătutŭ asupra rĕspunsului datŭ la cererea de a sprijini reuniunea de maghiarisare din Cluşiu, şi Şemniţ-Diln, a fostŭ presidată de vice-comitele d-lŭ Thalmann.

Primulŭ vorbitorŭ a fostŭ:

Nicolau Christea: Regretă, că timpulŭ destinatŭ pentru alte afacerĭ ale municipiului trebue sĕ-lŭ petrécă cu lucrurĭ, carĭ, după firea lorŭ, aparţinŭ altorŭ corporaţiunĭ mai înalte. Dar' după ce provocarea s'a făcutŭ, municipiulŭ nu se póte da în lăturĭ, trebue sĕ se pronunţe; doresce ca acésta însĕ sĕ se facă în sensulŭ celŭ mai patrioticŭ.

După desastrulŭ dela 1866, monarchia austriacă a fostŭ împărţită în două părţĭ. Bărbaţii destatŭ de atuncĭ au aflatŭ cu cale, ca jumĕtatea, în care se află şi locuitorii acestei patrii, sĕ o încredinţeze conducerii elementului maghiarŭ. Conducerea acésta însĕ nu avea sĕ însemneze că celelalte naţionalităţĭ sĕ fie asuprite de elementulŭ maghiarŭ. Elementulŭ maghiarŭ însĕ nu s'a mulţumitŭ numai cu conducerea, ci s'a apucatŭ de maghiarisare. La începutŭ mai puţinŭ. Darŭ totuşĭ tendenţa se vede încă din legea de naţionalităţĭ, căcĭ şi acésta are uşiţe, de óre-ce drepturile asigurate într'énsa suntŭ slăbite prin aceea, că în multe locurĭ s'a pusŭ terminulŭ »lehetöségig«.

Prin acésta s'a ruptŭ cu tradiţiunea şi cu istoria Ungariei. Celŭ dintêiu rege alŭ Ungariei a recunoscutŭ că regatulŭ cu o limbă este lucru anevoiosŭ. Acésta se vede şi la regii urmĕtorĭ, carĭ încă n'au fostŭ de părerea că Ungaria va fi bine a fi locuită numai de Maghiari, căcĭ altfelŭ n'arŭ fi adusŭ totŭ feliulŭ de limbĭ în ţară, cu scopŭ de a promova binele ţĕrii în chipulŭ acesta.

Nu în maghiarisare e a se căuta fericirea ţĕrii, căcĭ nu maghiarisarea face fericirea, ci în mulţumirea taturorŭ cetăţenilorŭ statului deopotrivă.

E curiósă decĭ apariţiunea reuniunilorŭ, cum e şi aceea care este astăḑĭ obiectulŭ desbaterilorŭ nóstre. Se ḑice că reuniunĭ ca ceeace are sĕ se înfiinţeze în Cluşiu, au sĕ formeze legătura dintre naţionalităţile din ţĕră. Ca şi când până acumŭ nu arŭ fi fostŭ legătură între naţionalităţĭ. Intr'unŭ timpŭ scurtŭ s'au aflatŭ naţionalităţile din patria nóstră în drepturĭ egale şi s'au înţelesŭ destulŭ de bine şi fără legătura maghiarisării, după cum se intenţionéză. Iarŭ încâtŭ pentru patriotismŭ naţionalităţile n'au lipsă de legătura maghiarisării, căcĭ aceste şi fără de acea legătură suntŭ destulŭ de patriotice; de multe orĭ după cumŭ au doveditŭ la 1859 şi la 1866, mai patriotice decâtŭ înşişĭ Maghiarii.

Reflecteză şi la împregiurarea, că limba maghiară n'are puterea atractivă cum au limbile naţiunilorŭ marĭ; Germanii, Francezii, Italienii, Englezii, cătră care omulŭ este atrasŭ prin bogăţiile lorŭ de sciinţă şi literatură.

In interesulŭ păcii între naţionalităţĭ, turburate prin tendenţa de maghiarisare, cu deosebire turburate prin reuniunĭ cum este şi cea din Cluşiu, de care municipiulŭ Sibiiului este provocatŭ sĕ o sprigininéscă, este consultŭ a se opune sĕmĕnţei de discordie şi de vrajbă; dar' eşi în interesulŭ statului, care va prospera mai curêndŭ, dacă toţĭ cetăţenii vorŭ afla mulţumire, decâtŭ dacă va fi mulţumită numai o naţionalitate. Sprigninesce din tótă inima propunerea comisiunii permanente. (Aprobărĭ.)

Dr. Sentz: On. adunare generală! Credŭ că trebue sĕ sulevezŭ cestiunea competenţei comitetului permanentŭ relativŭ la propunere. Conformŭ §-lui 1 alŭ articolului de lege XLII din 1870, se pare că cestiunea nicĭ nu cade în copetenţa onoratei congregaţii, deoarece e vorba de o simplă afacere de reuniune, ér nu de cestiunĭ de ale ţĕrii. (Ilaritate).

Ionŭ Hanea: De o plagă a ţĕrii (Aşa e. Ilaritate.)

Mĕ rogŭ sĕ mĕ ascultaţĭ, fiindcă vorbescŭ din intima convingere. Din actulŭ cetitŭ se cunósce tendenţa şi germinile, din care a rĕsăritŭ. Domnii redactorĭ au procesŭ din punctulŭ de vedere: reuniunea e o reuniune de maghiarisare; acésta nu e de suferitŭ; trebue sĕ i ne opunemŭ hotărîtŭ. Propunerea a emanatŭ din unŭ sentimentŭ, care în diferite limbĭ are diferite numirĭ, dér tóte nimerescŭ esenţa. Acestŭ sentimentŭ nemţesce se numesce: Aergerniss (Strigărĭ: Mai multŭ!) unguresce: botránykodás; franţuzesce: se scandaliser; numirea românéscă e cea mai nimerită: se turbură, va sĕ ḑică o turburare a sufletului; domnii redactorĭ ai propunerii au fostŭ turburaţĭ în concepţia lorŭ. (Risete). Tótă propunerea e greşită pe calea acésta. — Teoria lui Darvin jócă astăḑĭ în Europa unŭ rolŭ însemnatŭ, cuprinḑêndŭ tóte spiritele. Idea pentru existenţă preocupă şi pe domnii redactorĭ. Ei cugetă: Dacă Maghiarii voiesŭ sĕ maghiariseze, atuncĭ trebue sĕ începemŭ o luptă pentru existenţă. Darvin are nedreptate din două puncte de vedere. Nu e bine când cetăţenii unui statŭ suntŭ în neunire, ci naţionalităţile sĕ se aibă între sine ca membrele trupului omenescŭ. (Ilaritate.)

Expunerea adresei are o parte, pentru care cetăţenii se temŭ de reuniunea de cultură, că dînsa va maghiarisa pe Românĭ, Saşĭ etc. ceea ce nu e cu putinţă. Numai cei slabĭ vorŭ cădé jertfă maghiarisării: cine se teme, acela se simte atâtŭ de slabŭ, încâtŭ crede că va peri.

Suntŭ domnii în clarŭ cu înţelesulŭ maghiarisărei? (Ilaritate mare). Mărturisescŭ că eu nu sciu ce se înţelege sub maghiarisare. (Ilaritate mare). Mĕ rogŭ, vreau sĕ esplicŭ ceea ce cugetŭ; atuncĭ sĕ judece domnii, dacă amŭ ḑisŭ ceva atâtŭ de ridicolŭ. Cuvêntulŭ se póte pricepe astfelŭ, că se maghiariséză acela care învaţă unguresce, deórece cui ii întinde draculŭ degetele, aceluia ii întinde acuşĭ tótă mâna. A sci e putere; acésta are valóre şi despre cunoştinţa de limbĭ. Cu atâtŭ mai bine dacă cineva scie şi unguresce. Séu se ḑice: E periculosŭ a lucra ca sĕ înveţe unguresce, cine face acésta acela maghiariséză. Dér eu vĕ voiu cita pe unŭ bărbatŭ, ale cărui opiniuni le veţĭ recunósce şi d-vóstră. D-lŭ metropolitŭ Şaguna a datŭ multorŭ preoţĭ tinerĭ sfatulŭ sĕ înveţe unguresce şi pentru acestŭ scopŭ i-a trimisŭ la Dobriţinŭ. Şi pe mine a voitŭ sĕ mĕ trimită la Dobriţinŭ pentru — (Strigăte: Baremĭ de o ar fi făcutŭ! Bravo!) — Cine lucră pentru rĕspândirea limbii, încă nicidecum nu a maghiarisatŭ. Ţĕranulŭ Sasŭ scie vorbi aprópe pretutindenĭ românesce şi elŭ a învĕţatŭ fără de pericolulŭ romanisării. Prin acésta e doveditŭ că nimicŭ nu ar fi mai de doritŭ, decâtŭ ca fiecare cetăţénŭ sĕ înveţe şi sĕ scie tóte trei limbile patriei. (Strigăte: Dér fără siluire!) Dacă acésta dér nu e maghiarisare, ea póte obveni numai la singuraticii renegaţĭ, cari nu impunŭ Maghiarilorŭ şi nicĭ din partea conaţionalilorŭ sĕi nu se împărtăşescŭ de mare onóre. (Strigăte ironice: Aşa este!) Sĕ nu se eşofeze însĕ nime pentru aceştĭ singuraticĭ. Intre singuraticĭ şi între naţionalităţĭ e o depărtare ca între ceriu şi pămêntŭ. Omulŭ móre; naţiunile încă potŭ sĕ se stingă, dér nu pótŭ fi nicĭ când nimicite — desnaţionalisate. Unŭ motivŭ principalŭ pentru mine e: S'au citatŭ luptele religionare de odinióră; astăḑĭ nu ne mai luptămŭ pentru religiune; fiecare ştie însĕ că astăḑĭ loculŭ acelorŭ lupte 'l-au ocupatŭ certele naţionale. Sperezŭ că precum astăḑĭ reprivimŭ cu compătimire la concepţiile religióse de mai nainte, întocmai va veni unŭ timpŭ când se vorŭ compătimi certele naţionale de aḑĭ. Eu propunŭ: Sĕ ne destulimŭ cu aceea, că vomŭ luá simplu spre cunoştinţă învitările reuniunii de cultură din Cluşiu şi Şemniţŭ-Dilnŭ şi nu vomŭ mai face nimicŭ alta. (Va urma).

Intrunirile literarĭ. Biblioteca damelorŭ. Teatru de diletanţĭ. O cestiă a viitorului.

Braşovŭ, 21 Martie 1885.

Sĕptămâna trecută s'a ţinutŭ ultima întrunire literară.

Ce suntŭ aceste întrunirĭ literare, se vorŭ întrebă unii din cetitorii noştri? şi totŭ ei vorŭ rĕspunde, că orĭ ce vorŭ fi nu póte decâtŭ bine sĕ aducă societăţii.

La iniţiativa corpului profesoralŭ de aci s'au instituitŭ, acum doi anĭ, două ciclurĭ de întrunirĭ literare şi anume unulŭ în postulŭ Crăciunului şi alŭ doilea în postulŭ Pascilorŭ. Aceste întrunirĭ s'au continuatŭ în anulŭ 1884/5 şi succesulŭ dobênditŭ este îmbucurătorŭ.

Iniţiatorii acestorŭ întrunirĭ au căutatŭ, ca tractatele sĕ fie câtŭ se póte mai acomodate pentru dómnele şi domnişórele nóstre, au căutatŭ ca în conferinţele lorŭ lucrurile folositóre sĕ le aducă în legătură cu lucrurile plăcute. Cumcă le-au succesŭ, s'a doveditŭ prin cercetarea regulată şi prin mulţimea damelorŭ, care n'au pregetatŭ, uneorĭ chiar pe vreme rea, de a lua parte la aceste prelegerĭ. Cumcă a succesŭ acésta, a doveditŭ şi decisiunea ce au luat'o damele nóstre de a nu ţiné serate prin casele d-nelorŭ Joia séra când suntŭ întrunirile, şi chiar dacă s'ar ivi aşa ceva din tr'altă parte, de a nu merge şi a nu da ascultare învitărilorŭ făcute.

Totŭ ca unŭ succesŭ alŭ acestorŭ întrunirĭ putemŭ privi împrejurarea, că şi domnişórele au luatŭ parte activă contribuindŭ cu plăcutele lorŭ cetirĭ şi declamărĭ, pentru ca cu atâtŭ mai atrăgĕtóre sĕ fie întrunirile. In rêndulŭ acesta constatămŭ cu plăcere, că mai în fiecare Joi a completatŭ programa unei sérĭ câte o domnişóră, fie prin cetirea vre-unei piese alese séu a unui subiectŭ interesantŭ, fie prin vre-o declamare nimerită.

Ideea cu întrunirile literare au fostŭ bună şi a venitŭ la timpŭ oportunŭ. Ideea a pătrunsŭ în societate şi a făcutŭ, ca însăşĭ societatea nesilită de nimenĭ sĕ ia parte activă, ceea ce dovedesce că damele şi domnişórele sciu apreţia întreprinderile salutare pentru societate.

Dar nu numai atâtŭ, damele şi domnişórele nóstre au făcutŭ mai multŭ. Au decisŭ, ca fiecare sĕ contribue cu banĭ şi astfelŭ s'a pusŭ bază unei bibliotecĭ, ce se află sub scutulŭ Reuniunei femeilorŭ române din locŭ. Acéstă bibliotecă, carea de presentŭ numĕră aprópe 100 de opurĭ curatŭ românescĭ, este prima bibliotecă la publiculŭ românŭ, carea stă la imediată disposiţiă a dómnelorŭ şi domnişórelorŭ.

Nu puţinŭ însemnéză aşa ceva. Românii au lipsă de bibliotecĭ de acéstă natură şi putemŭ ḑice, că înfiinţarea lorŭ prin locurile locuite de Românĭ este o necesitate indispensabilă, o necesitate cu care stă în strênsă legătură rĕspândirea literaturei românescĭ în tóte păturile societăţii nóstre. — Nu voiu vorbĭ mai multe despre bibliotecă, pentru că suntemŭ convinşĭ, că fiecare va pricepe însemnătatea acestorŭ citadele menite pentru rĕspândirea culturei. Unŭ lucru nu-lŭ putemŭ trece cu vederea.

Domnişórele nóstre au şi ele întrunirĭ odată pe sĕptĕmână. Se ocupă cu cetirea şi cu conversaţia asupra diferitelorŭ materii cetite. Meritulŭ lorŭ celŭ mai mare este, că în zelulŭ lorŭ pentru idea acésta, ce a începutŭ a prinde rădăcinĭ în societate, au luatŭ hotărîrea sĕ dea nisce representaţiunĭ teatrale, ca din venitulŭ curatŭ alŭ acestora sĕ se augumenteze biblioteca înfiinţată sub auspiciile Reuniunei femeilorŭ. Idea acésta s'a îndeplinitŭ căcĭ s'a studiatŭ, după cum suntemŭ informaţĭ, piesele »Nino« şi »După teatru« şi se vorŭ representá a treia ḑi de Pascĭ.

Domnişórele nóstre au simţitŭ insuficienţa vieţii sociale de aci şi au datŭ sĕ se înţelégă, că celŭ puţinŭ atâta câtŭ se póte face prin noi înşine, sĕ se facă. — Dar ce atâta literatură, sciinţă şi artă, vorŭ ḑice unii carĭ la prima impresiune vorŭ face sentinţa acestorŭ lucrurĭ! Dómnele şi domnişórele nóstre sĕ vadă de ale gospodăriei. Uitaţĭ la Saşii din Braşovŭ că ei se încércă sĕ ucre pentru ca şi femea sĕ fie în stare sĕ-şĭ agonisescă singură, sĕ fie scósă de sub inmediata dependinţă a bărbatului.

Şi acéstă idee îşĭ are părţile sale bune.

Lucrulŭ nu trebue astfelŭ înţelesŭ. Asigurămŭ pe orĭ şi cine, că dacă astăḑĭ ar veni cineva cu idei ca cele pe urmă amintite, şi ar vrea sĕ le propage între damele şi domnişórele nóstre, nu ar ajunge la resultatulŭ doritŭ. Nimenea nu ḑice că acestea suntŭ lucrurĭ rele. Nu, dómne feresce! Noi însă avemŭ convingerea, că prin cetire şi prin ascultarea diferitelorŭ prelegerĭ se introduce în societate spiritulŭ lucrărilorŭ, alŭ gândirilorŭ şi alŭ faptelorŭ atâtorŭ bărbaţĭ, carĭ au îmbĕtrânitŭ ocupându-se cu sciinţa şi cu literatura şi apoi lucrărĭ şi scrierĭ, carĭ se ocupă cu cestii economice esistă destule.

De altmintrelea dómnele nóstre au vorbitŭ de multe orĭ despre ideile carĭ se propagă printre Saşĭ şi ele au venitŭ la convingerea, că iniţiarea acestora este o cestiă a viitorului, ér câtŭ privesce actualitatea e de ajunsŭ şi decĭ sĕ nu ne pripimŭ, căcĭ va veni rêndulŭ şi la punerea în lucrare a acestorŭ idei practice ale vieţii. Lăudămŭ zelulŭ damelorŭ, căcĭ dênsele prin ceea ce au făcutŭ au pusŭ bază unorŭ lucrurĭ marĭ ce se vorŭ resolva în viitorŭ. Dorimŭ ca cele făcute aci să afle imitatorĭ câtŭ mai mulţĭ şi în alte locurĭ româneştĭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Pesta, 2 Aprilie. — In centrulŭ oraşului, în casele de închiriatŭ Harisch-Bazar de pe piaţa primăriei s'a comisŭ aḑĭ după améḑĭ pe la $4\frac{1}{2}$ óre unŭ omorŭ şi furtŭ la medicului dentistŭ Altmann, care locuia în etagiulŭ alŭ doilea, avêndŭ în locuinţa sa compusă din două departamente o fată de 20 de anĭ Verona Pesek. Pe la 4 óre după améḑĭ veni Verona Pesek acasă cu o fetiţă de 8 anĭ Roza Budai. După o jumĕtate de oră servitórea voi sĕ intre în casă, când la deschiderea uşei găsi în ântêia cameră pe Verona Pesek îmbrăcată numai în cămaşe, ér în a doua cameră pe Roza Budai, amêndouĕ înotândŭ în sânge şi deja mórte. La amêndouĕ jertfele le era pântecele de josŭ în susŭ spintecate şi gâturile tăiate. Făptuitorii suntŭ necunoscuţĭ. S'au luatŭ cele mai energice mĕsurĭ pentru descoperirea lorŭ. Din locuinţă s'au jăfuitŭ mai multe obiecte. Scrinulŭ cu rufele a fostŭ spartŭ.

(✝) **NECROLOGŬ.** — *Smaranda Grecu n. Radu*, din Reghinulŭ săsescŭ, în alŭ 67 anŭ alŭ vieţii, şi 47-lea alŭ căsătoriei, după unŭ morbŭ scurtŭ de plămânĭ, în 26 Martie a repausatŭ.

Fie'i ţĕrina uşóră!

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurelŭ Mureşianu**

Cursulŭ la bursa de Viena

din 2 Aprilie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	98.15	Bonurĭ croato-slavone	100.—
Rentă de hârtiă 5%	92.50	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147.—	Imprumutulŭ cu premiu ung.	119.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.—	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	118.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	122.—	Renta de hărtiă austriacă	82.65
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	107.50	Renta de arg. austr.	83.—
Bonurĭ rurale ungare	101.75	Renta de aurŭ austr.	107.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C1.75	Losurile din 1860	138 90
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.50	Acțiunile băncel austro-ungare	862.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50	Act. băncel de creditŭ ung.	296.25
Bonurĭ rurale transilvane	100.70	Act. băncel de creditŭ austr.	293.50
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.81
		Napoleon-d'orĭ	9.81½
		Mărcĭ 100 împ. germ.	60.70
		Londra 10 Livres sterlinge	124.30

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 21 Martie st. v. 1885

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	90¼	—
Renta rom. amort. (5%)	92¾	—
» convert. (6%)	88¾	—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	31	—
Credit fonc. rural (7%)	99⅛	—
» „ „ (5%)	84¼	—
» » urban (7%)	96	—
» » » (6%)	90	—
» » » (5%)	81½	—
Banca națională a României	1190	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	300	—
« » » Națională	225	—
Aurŭ	13.½%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieței Braşovŭ

din 3 Aprilie st. n. 1885.

	Cump.	Vênd.
Bancnote românescĭ	8.65	8.68
Argint românesc	8 60	8.65
Napoleon-d'orĭ	9.79	9.82
Lire turcescĭ	11.06	11.08
Imperialĭ	10.04	10.06
Galbenĭ	5.70	5.76
Scrisurile fonc. »Albina«	100.50	101.—
Ruble Rusescĭ	125.—	126.—
Discontulŭ	7—10 % pe anŭ.	

Bilanțulŭ anualŭ din 31 Decemvre 1884

alŭ societății „Albina,“ institutŭ de creditŭ şi de economii în Sibiiu

Active:

Cassă în numĕrarŭ		fl. 41,696.23
Monetă		» 27.160.82
Cambie de bancă		» 1,117,028.51
Cambie şi obligațiunĭ dela reuniunĭ de creditŭ		, 13,444.10
Imprumuturĭ pe hipotece:		
a) în scrisurĭ fonciare	fl. 921,576.72	
b) în numĕrarŭ	» 98,949.94	» 1,020,526.66
Credite fixe		» 114,705.16
Avansurĭ pe efecte publice		» 86,753.96
Credite de cont-corente		» 68,951.71
Imprumuturĭ pe producte		» 4,419.95
Cassa institutului şi diverse realitățĭ de vêndare		» 113,547.59
Efecte publice		, 144,521.43
Efectele fond. de garanțiă ale scris. fonciare		» 229,902.67
Efectele fondului de pensiunĭ alŭ funcționarilorŭ instit.:		» 11,652.90
Mobiliarŭ	fl. 4,902.34	
după amortisare de	» 490.24	» 4,412.10
Diverse conturĭ debitóre		, 75,168 85
		fl. 3,073,892.64

Passive:

Capitalŭ socialŭ 3000 acțiunĭ à fl. 100		fl. 300.000.—
Fondulŭ de reservă alŭ acționarilorŭ		» 41,995.—
Depunerĭ pentru fructificare		, 1,666,248.53
Scrisurĭ tonciare în circulațiune	fl. 858,800.—	
Scrisurĭ fonciare sortate în circulațiune	» 1,700.—	» 860,500.—
Fondulŭ de garanția alŭ reuniunilorŭ		» 4,529.54
Fondulŭ de pensiunĭ alŭ funcționarilorŭ		» 11,781.31
Dividende neridicate		» 1,490.—
Tantieme neridicate		» 200.—
Interese anticipate pro 1885		» 25.134.02
Diverse conturĭ creditóre		, 121,238.14
Profitŭ curatŭ		» 40,776.10
		fl. 3,073,892.64

Sibiu în 31 Decembre 1884.

Ioanŭ Hannia mp. membru alŭ direcțiunei — Ioanŭ Popa mp. membru alŭ direcțiunei — Visarionŭ Romanŭ mp. directorŭ executivŭ — Iosifŭ Lissai mp. comptabilŭ

Subsemnatulŭ comitetŭ am esaminatŭ bilanțulŭ presentŭ şi confrontându-lŭ cu registrele principale şi ausiliare ale societății ținute în bună regulă l'am găsitŭ în consonanță cu aceleşĭ şi exactŭ.

Sibiu în Martie 1885.

Comitetulŭ de supraveghiare:

Dr. Aurelŭ Brote mp. — Ioane Crețiu mp. — Michael Kabdebo mp. — Corneliu Tobias mp.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe inia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timişŭ	1.33	—	—	10.15
Braşovŭ (	2.06	—	—	10.50
Braşovŭ (	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Haşfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighişóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediaşŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blaşiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiuşŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vințulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Cluşiu (	10.08	5.59	9.18	
Cluşiu (	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirişŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mezö-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
Oradia-mare (	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
Oradea mare (	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriş	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeşdu	8.38	5.11	—	
Cluşiu (	8.57	5.40	7.08	
Cluşiu (	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriş	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vințulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiuşŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blaşŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copşa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediaşŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigişóra	4.50	4.17	12.15	
Haşfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Braşovŭ {	9.20	10.15	3.15	
Braşovŭ {	—	6.00	3.25	
Timişŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiuşŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vințulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Şibotŭ	4.35	11.43	
Orăştia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicica	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborşin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulişŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovațŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
Aradŭ (	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
Aradŭ (	4.00	6.20
Glogovațŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulişŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bĕrzova	6.18	9.18
Soborşin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăştiă	10.47	3.46
Şibotŭ	11.14	4.20
Vințulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiuşŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timişóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Hațegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Banița	6.43
Petroşenĭ	7.00

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroşenĭ	8.56
Banița	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Hațegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.